

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO: TT-5687
FACULTY OF HUMANITIES
M.A. (Sem-III) Geography
Examination May / June - 2023
Demography-GSTP-I

[Time: 03:00 Hours]

[Max. Marks: 80]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B.

- 1) Solve the all questions are compulsory from section 'A' and solve any five questions from section 'B'.
- 1) विभाग 'अ' मधून सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे आणि विभाग 'ब' मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
- 2) Figures to the right indicate allotment of marks.
- 2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांना दिलेले गुण दर्शवितात.
- 3) Draw sketch maps and diagrams wherever they are necessary.
- 3) आवश्यक तेथे नकाशा व आकृत्या काढा.
- 4) Use unnecessary signs or request in the answer paper is strictly prohibited.
- 4) उत्तरपत्रिकेत अनावश्यक खुणांचा वापर किंवा विनंती करण्यास प्रतिबंध आहे.

Section A (विभाग - अ)

Q.1 Write the answer of the following questions in two or three sentences each:

20

पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी दोन किंवा तीन वाक्यात लिहा.

- 1] Write the definition of Demography.
लोकसंख्याशास्त्राची व्याख्या लिहा.
- 2] Which country currently has the highest population density in the world?
सध्या जगात सर्वात जास्त लोकसंख्या घनता कोणत्या देशात आहे?
- 3] Write the types of data source?
माहिती स्रोताचे प्रकार लिहा ?
- 4] Write the importance of Indian census?
भारतीय जनगणनेचे महत्व लिहा.
- 5] Which type of data collected through National sample survey?
राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षणाच्या माध्यमातून कोणत्या प्रकारची माहिती संकलित केली जाते?
- 6] What are the indicators of population growth?
लोकसंख्या वाढीचे सूचकांक काय आहेत?

- 7] Give any two reasons for the decrease in death rate?
मृत्युदर कमी होण्याचे कोणतेही दोन कारणे द्या?
- 8] Give any two reasons for increase in birth rate?
जननदर वाढीचे कोणतेही दोन कारणे द्या?
- 9] Write any two basic concepts in demography?
लोकसंख्याशास्त्रातील कोणत्याही दोन मुलभूत संकल्पना लिहा?
- 10] Who proposed the demographic transition theory?
लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत कोणी मांडला?

Section B (विभाग - ब)

Q.2 Answers any five Questions of the following:

60

पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- 1] Explain the nature and scope of demography.
लोकसंख्याशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 2] Explain the inter-disciplinary nature of demography
लोकसंख्याशास्त्राचे आंतरविद्याशाखीय स्वरूप स्पष्ट करा.
- 3] Mention the world population trend.
जागतिक लोकसंख्याशास्त्राचा कल विषद करा.
- 4] Describe sources of demographic data in detail.
लोकसंख्याशास्त्रातील माहितीस्रोतांचे सविस्तर वर्णन करा.
- 5] Mention the world age-sex structure.
जागतिक वय-लिंग संरचना विषद करा.
- 6] Explain the characteristics of census.
जनगणनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 7] Mention the consequences of fertility and mortality on socio-economic condition.
जननदर आणि मृत्युदर यांचा सामाजिक-आर्थिक घटकावर होणारा परिणाम विषद करा.